

[Stomatologiczne](#)

4 Łódzkie Spotkania Stomatologiczne

W klimacie „ziemi obiecanej”

Po raz czwarty już Komisja Stomatologiczna naszej Okręgowej Rady Lekarskiej zorganizowała w tym roku, tradycyjnie w ostatni weekend września (27–29 września) Łódzkie Spotkania Stomatologiczne. Złamała jednak wcześniejszą zasadę, że konferencje te co rok organizowane będą na terenie innej delegatury łódzkiej Izby i podjęła decyzję, by na dłużej zagościć w pięknym, malowniczo położonym centrum konferencyjno-szkoleniowym Hotel „Wodnik” k. Bełchatowa, gdzie obradowano w minionym roku.

Miejsce faktycznie jest malownicze, gdyż ośrodek znajduje się wśród lasów i nad jeziorem, a po jego drugiej stronie, w oddali... dymią kominy bełchatowskiej elektrowni. Podobne do tych, jakie dymiły pod koniec XIX w. nad Łodzią, kiedy miasto stawało się „ziemią obiecaną”. I chyba to skojarzenie spowodowało, że gospodarz konferencji, wiceprezes łódzkiej ORL i przewodniczący jej Komisji Stomatologicznej – Lesław Jacek Pypec, wystąpił na otwarciu konferencji w stroju z tamtej epoki. Był to kostium jednego z trójki przyjaciół, bohaterów powieści Władysława Reymonta, Polaka i szlachcica z pochodzenia – Karola Borowieckiego, w którego w filmie Andrzeja Wajdy wcielił się Daniel Olbrychski.

W cylindrze, czarnym surducie i białym szalu, doktor Pypec prezentował się znakomicie, wzbudzając żywe zainteresowanie zwłaszcza pań zgromadzonych na sali, które zdecydowanie przeważały (zawód lekarza dentystry należy wszak do sfeminizowanych). Uchylając cylinder i kłaniając się nisko, powitał wszystkich oczekiwanych przez niego uczestników konferencji, zwłaszcza dentystyczną młodzież, której z roku na rok na spotkaniach przybywa, podobnie zresztą jak wszystkich innych kursantów. Na tegoroczne szkolenie zawitało do Słoka łącznie z całego kraju ponad czterysta osób (liczba rekordowa!), obok kursantów zasiedli zaproszeni goście, nie tylko stomatolodzy, ale również lekarze.

W swoim słowie wstępnym Jacek Pypec zastanawiał się, dlaczego łódzkie spotkania stomatologów cieszą się takim powodzeniem i sam sobie odpowiedział na to pytanie, podając trzy powody. Pierwszy – to uczestnicy konferencji, lekarze dentyści, którzy tworzą niepowtarzalną atmosferę tej imprezy.

Drugi – to członkowie łódzkiej Komisji Stomatologicznej, pracującej w składzie trzydziestu dziewięciu pasjonatów, z których każdy dokłada swoją „cegółkę” do organizacji

spotkania. I wreszcie trzeci – to łódzka Izba, w której lekarze i lekarze dentyści tworzą jedną zawodową rodzinę, a zwłaszcza jej prezes, szanujący dentystów i dbający o ich interesy.

Wracając do powitań, doktor Pypeć podziękował wszystkim, że – jak powiedział – „chce się im w te bełchatowskie lasy przyjeżdżać”. Słowa te skierował zwłaszcza do gości, wśród których nie zabrakło samego prezesa Naczelnej Rady Lekarskiej – Macieja Hamankiewicza oraz jej wiceprezes – Anny Lelli, pełniącej jednocześnie zaszczytną funkcję prezydenta Europejskiej Organizacji Regionalnej Światowej Federacji Dentystycznej (ERO-FDI). Przybył także prezes ORL w Łodzi – Grzegorz Mazur i jej wiceprezes – Grzegorz Krzyżanowski oraz dyrektor Biura OIL – Halina Kotus. Przyjechał naczelny dentysta Wojska Polskiego w Kierownictwie Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia – płk Stanisław Żmuda, a także wiceprezes Wojskowej Izby Lekarskiej, przewodniczący jej Komisji Stomatologicznej – ppłk Jacek Woszczyk. Stawili się ponadto bardzo licznie członkowie Naczelnej Komisji Stomatologicznej, jak również przewodniczący KS prawie wszystkich izb lekarskich w kraju. Gospodarz imprezy wszystkich razem, a niektórych imiennie, serdecznie powitał, kierując jednocześnie szczególne słowa podziękowania do swojego „suflera” – Małgorzaty Lindorf, czuwającej nad właściwym przebiegiem ustalonego porządku części oficjalnej spotkania.

W tym miejscu nastąpił najsympatyczniejszy moment programu, tradycyjne – staropolskim zwyczajem – powitanie gości konferencji chlebem i solą. Na salę wniesiona została taca z pięknie wypieczonym, ogromnym bochnem chleba, a na środek poproszone zostały najmłodsze uczestniczki konferencji: Kasia Bukowska, Julita Pieleśiek i Ania Kercz, którym Jacek Pypeć wręczył nóż, aby ten bochen pokroiły i częstowały nim wszystkich obecnych. Chlebuś był smakowity...

O zabranie głosu zostali poproszeni goście. Jako pierwszy z tego zaproszenia skorzystał prezes M. Hamankiewicz, który gratulując inicjatywy organizowania cyklicznych Łódzkich Spotkań Stomatologicznych stwierdził, że są one tak naprawdę nie tylko łódzkie, ale – z uwagi na udział w nich uczestników z całego kraju – ogólnopolskie i życzył, aby w kolejnym roku stały się... międzynarodowymi. Głos zabrała również wiceprezes A. Lella, która wyraziła zadowolenie z tak dużego zainteresowania dokształcaniem się stomatologów, a jednocześnie z faktu, iż te potrzeby są zaspokajane przez samorząd lekarski.

Prezes G. Mazur, nawiązując do początków dobiegającej końca szóstej kadencji samorządu wspominał, że kiedy obejmował prezesowanie łódzkiej Izbie, jego marzeniem była pełna integracja lekarzy oraz lekarzy dentyści w podejmowaniu działań na rzecz wspólnych interesów i cieszy się, że to marzenie się spełniło. Podobnie jak inne, żeby Izba

przestała być li tylko administratorem szkoleń, ale ich organizatorem – co też nastąpiło, a wśród tych imprez największą rangę zyskały właśnie Spotkania Stomatologiczne. Gratulując ich organizatorom dotychczasowych dokonań, które mają charakter uniwersalny, wręczył doktorowi Pypciowi prezent w postaci... uniwersalnych kleszczy, które mogą zarówno służyć konstruktorowi, jak i... dentyście. Miłym akcentem spotkania było też wręczenie wiceprezesowi naszej Izby – L. J. Pypciowi, Odznaki Honorowej Wojskowej Izby Lekarskiej za wieloletnią, owocną współpracę z organami samorządowymi wojskowej służby zdrowia. Warto w tym miejscu wspomnieć, że w niedzielnej części konferencji odbyła się specjalna Sesja Wojskowa, w której wykłady poprowadzili lekarze dentyści związani z wojskowymi uczelniami medycznymi. Z tej okazji doktor Pypecz założył mundur wojskowy. Na koniec gospodarz spotkania wręczył najznamienitszym gościom drobne prezenty. W przypadku M. Hamankiewicza i G. Mazura były to t-shirty z unikatowymi napisami: „Szef wszystkich szefów” oraz „Prezes naszego szefa”, które ufundowali członkowie Komisji Stomatologicznej ORL w Łodzi. Podobną koszulkę otrzymał również L. J. Pypecz, a na niej widniał napis: „Bardzo WAŻNY PREZES”.

Prezesowi łódzkiej ORL wręczono jeszcze prezent – pojemnik w kształcie zęba z wieloznacznym napisem: „Prezesie jedyny, kochany, zbieraj kasę, by leczyć nasze rany”, a przewodniczącemu okręgowej Komisji Stomatologicznej – wianuszek z trzydziestu sześciu ząbków – fotografii aktywnie działających członków tego zespołu. Doktor Pypecz wszystkim serdecznie podziękował za pomoc i zaangażowanie w organizację tegorocznej konferencji, obdarowując prezentami tych, na których mógł liczyć o każdej porze: Wojtkę Szafranca, Edytę Szubert-Nowosielecką, Agnieszkę Tarzę-Przybyłek i Irenę Elerowską. Szczególny podarunek wręczył Małgorzacie Lindorf, którą nazwał swoją „prawą i lewą ręką”, a która jest „motorem” tego przedsięwzięcia.

...

Trzydniowej konferencji towarzyszyły wieczorne spotkania integracyjne przy muzyce. Sobotnią niespodzianką stał się spektakl kabaretowy pt. „Wieczór Emiliana Kamińskiego”, który był gromko oklaskiwany i wprowadził wszystkich w znamienite humory.

Nina Smoleń

fot. A. Paradowska

Trzydniowy maraton wykładowy

Tuż po uroczystym otwarciu IV Łódzkich Spotkań Stomatologicznych i krótkiej przerwie,

około godz. 16, rozpoczęła się piątkowa część sesji wykładowej konferencji. Do wieczora wysłuchano trzech wykładów.

Temat pierwszego referatu dotyczył monitorowania leczenia endodontycznego i został szczegółowo opisany w wykładzie poprowadzonym przez prof. nadzw. dr hab. Elżbietę Bołtacz-Rzepkowską, kierownika Zakładu Stomatologii Zachowawczej Katedry Stomatologii Zachowawczej i Endodoncji Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. W czasie wykładu omówiono wiele przypadków klinicznych zębów leczonych w przeszłości kanałowo, zostały poddane analizie przyczyny niepowodzeń w leczeniu endodontycznym. Przedstawiono również kwestie resorpcji korzeniowych i replantacji zębów. Mnogość ilustracji przypadków klinicznych dodatkowo ułatwiała zgłębianie zagadnienia przez słuchaczy.

Kolejnym wykładowcą był dr hab. Sebastian Kłosek, adiunkt w Zakładzie Periodontologii i Chorób Błony Śluzowej Jamy Ustnej Łódzkiego UM, który skupił się na problemach diagnostyki i leczenia chorób błony śluzowej jamy ustnej. Szczegółowo zostały przedstawione mechanizmy odpowiedzialne za powstawanie schorzeń. Poruszono temat wczesnej diagnostyki zmian błony śluzowej przeprowadzanej przy użyciu przesiewowych badań, wykorzystujących luminescencję światła UV, jak i zabiegów stosowanych w bardziej zaawansowanych zmianach – biopsjach. Omówione zostały także metody leczenia wybranych przypadków klinicznych.

Piątkową sesję zamykał wykład dotyczący rekonstrukcyjnego leczenia w chirurgii szczękowo-twarzowej. Prof. dr hab. n. med. Marcin Kozakiewicz, kierownik Kliniki Chirurgii Szczękowo-Twarzowej UM ze Szpitala im. WAM w Łodzi, omówił liczne przypadki kliniczne urazów części twarzowej czaszki oraz przebieg ich leczenia. Jego efekty końcowe zaskakiwały słuchacza wysokim poziomem odtworzenia zniszczonych struktur twarzoczaszki. Wykładowca skupił się na rekonstrukcjach wybranych jej fragmentów, takich jak dno oczodołu, czy staw skroniowo-żuchwowy, odtworzony z panewką po chorobie nowotworowej, z wykorzystaniem najnowszych osiągnięć artroplastyki. Poruszone zostało także zagadnienie technologii CAD-CAM, wykorzystywanej coraz powszechniej w tworzeniu protez, odtwarzających zniszczone tkanki.

...

Sobotnia sesja wykładowa rozpoczęła się prelekcją prof. dr. hab. n. med. Józefa Kobosa, kierownika Zakładu Diagnostyki Patomorfologicznej SPZOZ Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 4 w Łodzi. Tematyka wykładu skupiała się na współczesnej diagnostyce nowotworów złośliwych jamy ustnej; omówione zostały liczne przypadki zmian, wsparte dokładnymi ilustracjami zarówno przypadków klinicznych, jak i niezwykle barwnych zdjęć mikroskopowych. Położono nacisk na wczesne wykrywanie zmian nowotworowych, będące

kluczem w ich skutecznym leczeniu.

Kolejnym prelegentem był prof. dr hab. n. med. Jerzy Sokołowski, kierownik Zakładu Stomatologii Ogólnej i Katedry Stomatologii Odtwórczej łódzkiego UM, który na uczelni piastuje także stanowisko prodziekana ds. stomatologii Wydziału Lekarskiego.

Wykładowca pokazał w szczegółowy i ciekawy sposób, jak unikać błędów podczas rekonstrukcji tkanek twardych zęba materiałami kompozycyjnymi. Mówił o problemach stosowania tych materiałów, takich jak skurcz polimeryzacyjny, adhezja, szczelność i retencja wypełnień, a także czynnikach na nie wpływających. Omówił charakterystykę i właściwości materiałów kompozycyjnych, ponadto przedstawił odpowiednie metody wypełniania tym materiałem oraz naświetlania wypełnień, gwarantujące zachowanie ich trwałości i estetyki przy minimalnym skurczu polimeryzacyjnym. Wskazując różne systemy wiążące, które pełnią kluczową rolę w sile adhezji i szczelności wypełnienia, przedstawił zalety i wady każdego z nich.

Następnym wykładowcą był prof. nadzw. dr hab. n. med. Piotr Malara, lekarz stomatolog, specjalista chirurgii szczękowo-twarzowej, wykładowca Politechniki Śląskiej, gdzie zajmuje się inżynierią stomatologiczną. Profesor w przystępny i pomysłowy sposób opisał przygotowanie pola operacyjnego oraz zabiegi implantacji. Mówiąc, jak unikać powikłań po zabiegach, swoje rady przedstawił w postaci dziesięciu przykazań, które powinny być przestrzegane przez każdego lekarza, wykonującego zabieg implantacji.

Niezwykłe ciekawy okazał się wykład pt. „Urazy zębów mlecznych i stałych – jak postępować, żeby nie zrobić krzywdy pacjentowi?”, przeprowadzony przez prof. nadzw. dr hab. Katarzynę Emerich, kierownika Katedry Stomatologii Wieku Rozwojowego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Duża część wykładu była poświęcona reagowaniu w stanach nagłych, dotyczących uszkodzeń zębów – zarówno mlecznych, jak i stałych. Omówione zostały metody leczenia wszystkich typów uszkodzeń zębów, a także ich rokowanie w przyszłości. Wielu dentystom wykład rzucił światło na praktyczne podejście do urazów zębów, zagadnienia wielu sporów i różnicy zdań w środowisku stomatologicznym. W czasie sobotniej sesji wykładowej uczestnicy mieli okazję powrócić jeszcze do tematyki endodoncji. Dr n. med. Łukasz Tyszler, asystent w Zakładzie Stomatologii Zachowawczej Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie, wprowadził słuchaczy w zagadnienia dotyczące najnowszych standardów leczenia endodontycznego, dotyczących chemo-mechanicznego opracowywania kanałów, jak i metod ich wypełniania.

Dzień wypełniony wykładami zamknęła w sympatyczny sposób prelekcja lekarza Wiesława Krakowskiego, chirurga, byłego kierownika punktu krwiodawstwa w Zgierzu, który wiele lat spędził w Maroku, pracując w tamtejszych szpitalach. Prelekcja dotyczyła połączenia tradycyjnych metod leczenia stosowanych w medycynie zachodniej z wierzeniami

i kulturą Afryki. W czasie wykładu, połączonego z prezentacją różnych afrykańskich rekwizytów, prelegent przedstawił m.in. rolę szamanów w leczeniu zarówno zębów, jak i całego ciała.

...

W niedzielę, zaraz po śniadaniu, rozpoczął się wykład dr n. praw. Małgorzaty Serwach, adiunkta dwóch uczelni: Uniwersytetu Medycznego (Katedry Polityki Ochrony Zdrowia) oraz Uniwersytetu Łódzkiego (Katedry Prawa Cywilnego i Administracji). Przekazane przez nią informacje na temat odpowiedzialności cywilnej lekarzy dentystów względem pacjentów w przypadku wyrządzenia szkody wzbudził duże zainteresowanie. Zagadnienia poruszane w wykładzie pozwoliły stomatologom zwiększyć swój poziom świadomości dotyczący kwestii prawnych w ich codziennej pracy.

Po wykładzie prawniczym rozpoczęła się Sesja Wojskowej Izby Lekarskiej, której wykładowcami byli członkowie tego samorządu.

Pierwszy wykład dotyczył zagadnienia diastemy, przedstawionej z punktu widzenia zalety, a nie wady, nie w każdym wypadku wymagającej leczenia ortodontycznego bądź protetycznego. Referat wygłosił ppłk lek. dent. Remigiusz Budziło, absolwent cywilnej oraz wojskowej uczelni medycznej w Łodzi, kierownik Przychodni Stomatologicznej Wojskowego Instytutu Medycyny Lotniczej w Warszawie, członek Polskiej Akademii Stomatologii Estetycznej.

Podczas kolejnego wykładu słuchacze mieli szansę uzyskać wiele cennych informacji dotyczących rodzajów laserów używanych w stomatologii, poznać wady i zalety każdego z nich. Omówione zostały także zagadnienia związane z zasadą działania tego typu urządzeń, dawek emitowanego przez nie promieniowania, czy też ich szerokiego zastosowania w stomatologii zachowawczej, chirurgii, periodontologii i leczeniu endodontycznym. Wykład przygotował płk dr n. med. Stanisław Żmuda, piastujący stanowisko Naczelnego Dentysty Wojska Polskiego w Kierownictwie Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia, autor licznych prac i publikacji na temat zastosowania laserów i kamery termowizyjnej w stomatologii.

Ostatnim wykładem, zamykającym zarówno sesję niedzielną, jak i całą trzydniową konferencję, była prelekcja poświęcona zagadnieniom współpracy chirurga z protetykiem w dziedzinie implantoprotetyki. Przedstawione zostały liczne przypadki kliniczne efektów leczenia zebrane na przestrzeni lat pracy w zawodzie. Prelegent – ppłk lek. dent. Jacek Woszczyk, również absolwent UM i WAM w Łodzi, później pracownik Zakładu Protetyki Instytutu Stomatologii Szpitala Klinicznego WAM w Warszawie, uczestniczył w wielu prestiżowych szkoleniach z zakresu protetyki, implantologii i implantoprotetyki w krajach

Europy Zachodniej oraz Stanach Zjednoczonych, zdobytą wiedzę przekazuje słuchaczom prowadzonych przez siebie kursów.

...

Podsumowując, trzydniowy „maraton” wykładowy IV Łódzkich Spotkań Stomatologicznych okazał się bardzo wartościowy pod względem merytorycznym.

Zagadnienia, zawarte w kilkunastu prelekcjach (nie licząc wystąpień sponsorów w przerwach między wykładami), pochodziły z wielu różnorodnych dziedzin stomatologii, od leczenia endodontycznego i zachowawczego poczynając, przechodząc przez zagadnienia chirurgii stomatologicznej, jak i szczękowo-twarzowej, ortodoncji czy też protetyki, a kończąc na stomatologii dziecięcej, onkologii, aspektach prawnych w pracy stomatologa i innych ciekawych zagadnieniach. W roli prelegentów wystąpiły największe autorytety naukowe polskiego świata stomatologicznego.

Wykłady były dostosowane pod względem zasobu informacji i przedstawionych klinicznych metod postępowania do najnowszych standardów i wymogów stosowanych we współczesnym leczeniu dentystycznym. Zarówno osoba młoda, dopiero rozpoczynająca pracę stomatologa, nie posiadająca jeszcze pokaźnego dorobku w postaci wieloletniego stażu pracy, jak i osoba doświadczona w zawodzie, znalazła podczas tego spotkania coś dla siebie. Wykłady są godne polecenia wszystkim ambitnym stomatologom, którym zależy na ciągłym zgłębianiu swojej wiedzy. Wszystkich niezdecydowanych, jak i tych, którzy do tej pory nie słyszeli o Łódzkich Spotkaniach Stomatologicznych, gorąco zachęcam do udziału w kolejnych, organizowanych za rok.

lek. dent. Adam Wnuk